

DANSK MUSIKTERAPIS HISTORIE

Dansk musikterapis historie – i korte træk og årstal¹

Lars Ole Bonde

Siden 1982 har man kunnet uddanne sig som musikterapeut i Danmark, nemlig på Aalborg Universitet. Før den tid var det ikke muligt at tage nogen form for eksamen i faget, men alligevel foregik der fra begyndelsen af 1960'erne forskellige former for musikterapi på nogle få institutioner, ligesom der blev afholdt kurser i musikterapi med kortere eller længere mellemrum..

De tidlige faglige pionerer kan tælles på to hænder, og de vigtigste navne er: C.M. Savery, Frode Bavnild, Carlo Svendsen, Claus Bang, Søren Mühlhausen, Synnøve Friis og Grethe Lund. De udviklede brugen af musik i specialundervisningen af handicappede, til børn med indlæringsvanskeligheder, i ældreplejen og i psykiatrien, og deres erfaringer var grundlaget for oprettelsen af Dansk Forbund for Musikterapi (DFMT) i 1969 (Svendsen 1973).

Musikterapien startede således med et primært (special)pædagogisk sigte (Holten 1989), og musikken blev især anvendt som styrkende basis for indlærings- og udviklingssituationer. Den psykoterapeutiske dimension kom først til senere.

Samtidig blev Danmark påvirket af strømninger i udviklingen af musikterapi fra andre lande, primært USA. Det foregik via intensive introduktionskurser med tilrejsende musikterapeuter, og især Nordoff & Robbins' metode (også kaldet "Kreativ musikterapi"), som var baseret på antroposofi og humanistisk psykologi, blev grundigt introduceret. Paul Nordoff og Paul Robbins besøgte landet flere gange, og der var stor interesse for deres metode, hvor det primære fokus er musikkens mulighed for at "løfte" ethvert menneske, uanset handicap, lidt ud af hverdagens hæmninger og funktionsproblemer (Svendsen 1973). I de tysktalende lande og delvis i England udvikledes musikterapi på et mere psykoanalytisk og psykodynamisk grundlag som bl.a. fokuserede på overføringsforhold i den musikterapeutiske relation. I Norden er der stor forskel på den faglige profil i de enkelte lande. I Norge var musikterapien tidligt influeret af Nordoff/Robbins-metoden, og musikterapien blev først forankret i specialpædagogikken og i lokalt funderet miljø- og kulturarbejde (samfundsmusikterapi). Senere kom psykoterapeutisk og medicinsk musikterapi til. Der er tre relativt identiske (overbygnings)-uddannelser i Norge, 2 i Oslo og en i Bergen. I Sverige er der tre meget forskellige uddannelser. Den ene, på Musikhögskolan i Stockholm, er en overbygningsuddannelse på psykodynamisk grundlag, med dele af GIM-uddannelse som integreret element. Den anden, på Folhögskolen i Sjövik, er en treårig grunduddannelse i musikterapi med udviklingshæmmede og mennesker med fysiske handicaps. Den tredje, i Uppsala og Ingesund, kaldes *Funktionelt orienteret musikterapi* og er målrettet til behandling og rehabilitering af mennesker med neurologiske forstyrrelser. I Finland findes der musikterapiuddannelser på forskellige niveauer i Helsinki, Outokumpu og Tampere. Den ældste og mest udbyggede findes på Universitetet i Jyväskylä. Kandidatuddannelsen her er psykodynamisk orienteret og improvisationsbaseret. (Flere oplysninger i Bonde, Pedersen & Wigram s. 261-65).

I løbet af 1970'erne udvaskedes grænserne mellem terapi og pædagogik i musikterapien, også i Danmark. DFMT valgte at udelade adjektivet "pædagogisk" af forbundets navn og definerede i stedet forbundets arbejdsfelt med fællesbetegnelsen 'Musikterapi': "anvendelsen af musik i terapeutisk/pædagogisk arbejde, hvor musikken er midlet og aldrig målet" (Holten 1989). DFMT afholdt fra 1972 årlige ugekurser, som henvendte sig til mange faggrupper, bl.a. ergoterapeuter, fysioterapeuter, talepædagoger, musikere og musikpædagoger. Mellem

¹ Denne artikel bygger på et løbende arbejde med at skabe overblik over dansk musikterapis historie. Det konkrete udgangspunkt for teksten her er et afsnit, jeg har skrevet til den danske udgave af Darnley-Smith & Patey (2007) *Musikterapi* (s. 37-51)

1974 og 1977 blev der afholdt to årskurser i musikterapi på Danmarks Lærerhøjskole i Aalborg – de første længerevarende kurser, 2. gang bl.a. i samarbejde med det nye AUC. I slutningen af 70'erne voksede interessen for at etablere en egentlig uddannelse i musikterapi, og efter megen debat om uddannelsens indhold og form (som skildret i andre bidrag til dette festskrift) blev der i 1982 oprettet en fireårig kandidatuddannelse i musikterapi på Aalborg Universitetscenter (som det hed dengang - i dag Aalborg Universitet). Inge Nygaard Pedersen blev ansat i den første fuldtidsstilling. Hendes faglige kvalifikationer var kombinationen af en universitetsuddannelse i musikvidenskab, en privat afspændingspædagoguddannelse og en toårig musikterapeutuddannelse. Den sidste gennemførte hun sammen med Benedikte Barth Scheiby i Herdecke, Tyskland – det var den såkaldte internationale mentoruddannelse i musikterapi. Mentoruddannelsen havde som formål at bygge bro mellem de forskellige europæiske musikterapietninger, som på det tidspunkt havde meget lidt kontakt, og at kvalificere deltagerne praktisk og teoretisk til at opbygge nye uddannelser i deres respektive lande. Dette kom til at sætte præg på den i dansk universitetssammenhæng noget eksotiske uddannelse (jvf. Inges og Benediktes bidrag til dette festskrift).

Kandidatuddannelsen begyndte som fireårig med det første hold studerende, 12 i alt, i 1982. Denne holdstørrelse har været normen for alle efterfølgende hold, om end enkelte har været mindre eller større. Den obligatoriske læreterapi var fra starten kontroversiel og meget forskellig fra gængs universitetspædagogik. Men trods økonomiske nedskæringer gennem årene er læreterapien – og de studerendes praktik – blevet fastholdt og udbygget i uddannelsen. Der findes stadig væk ingen andre universitetsuddannelser i Danmark, hvor læreterapi er obligatorisk for alle studerende. På psykologiuddannelserne får nogle studerende dog mulighed for et træningsforløb, og dette understreger vigtigheden af, at psykoterapeuter allerede i deres studietid får en førstehåndsoplevelse af klientrollen, og senere af terapeutrollen. På musikterapi er der nu også indført træning i verbal gruppeterapi, men størstedelen af læreterapien foregår med musik som terapeutisk redskab. Læreterapien er forudsætningen for uddannelsens øvrige metodelære og senere supervision af klinisk praksis. Erfaringer fra læreterapien er ligeledes en vigtig kilde til praktisk og personliggjort forståelse af psykologiske og psykodynamiske teorier.

Musikterapien i Danmark har altid være internationalt orienteret. Internationale pionerer stod for meget af træningen i de første 20 år. Uddannelsen i Aalborg var som nævnt fra starten baseret på erfaringer fra en international fællesuddannelse af læreterapeuter, og den har udviklet sig i et tæt sammenspil med faguddannelser og forskningsmiljøer i andre lande. Det nordiske samarbejde er fortsat velfungerende, med lærer- og studenterudveksling, jævnlige nordiske konferencer og ikke mindst et højt anset fællesnordisk videnskabeligt tidsskrift: *Nordic Journal of Music Therapy*.

Historisk oversigt

Denne årstalsliste dækker i overskriftsform musikterapiens historie i Danmark gennem næsten et halvt århundrede. De vigtigste pionerer og deres udgivelser præsenteres, uddannelsesmæssige og organisatoriske forhold beskrives kort, og andre vigtige begivenheder i Danmark og Norden nævnes.

1955-60

C.M. Savery, pianist og musikpædagog, arbejder fra 1956-69 på Ortopædisk Hospital i København med musik til børn med cerebral parese.

Frode Bavnild, speciallærer og musikpædagog, ansættes på døgninstitutionen Kostskolen Vodskov, hvor han frem til 1971 udvikler musikundervisning og -terapi for fysisk og psykisk udviklingshæmmede, senere i samarbejde med bl.a. Søren Mühlhausen.

Carlo Svendsen, organist, ansættes på Geelsgaard Kostskole i Virum, hvor han udvikler et musikterapeutisk program for bevægelseshæmmede og multihandicappede børn og unge.

1960

Paul Nordoff og Clive Robbins besøger Danmark for første gang og arbejder med børnene på Marjatta-Hjemmet i Holte.

1961

Claus Bang, lærer (senere også audiologopæd), ansættes på Aalborgskolen, hvor han udvikler et musikterapi-program for døve og hørehæmmede børn og unge.

1962 Den norske skoleleder Orvar Thorsrud får til opgave at udarbejde en undervisningsplan for sang- og musikarbejdet i den norske åndssvageforsorg. På en studietur til Danmark besøger han Vodskov og Geelsgaard, hvor han kalder Bavnild og Svendsens arbejde 'musikterapi'. Kort tid herefter forlades den hidtil benyttede betegnelse "Specialundervisning i musik".

1967

Bavnild og Svendsen møder for første gang hinanden i forbindelse med deres foredrag på 13. Nordiske kongres for psykisk udviklingshæmning i Stockholm.

Paul Nordoff og Clive Robbins besøger Danmark for anden gang og holder foredrag med demonstrationer på Geelsgaard.

1968

Nordisk Forbund for Pædagogisk Musikterapi stiftes ved et møde på Geelsgaard. Svenskeren Arvid Höglund er formand det første år og efterfølges af Frode Bavnild i 1969.

1969

1. *Nordiske Konferenc om Pædagogisk Musikterapi* afholdes på Frans Anderssons feriegård på Helgenæs. Bang, Bavnild, Mühlhausen og Svendsen danner en arbejdsgruppe, der skal forberede en dansk sektion af NFPM.

Dansk forbund for musikterapi (DFMT) stiftes ved et møde på Danmarks Lærershøjskole. Det har 65 medlemmer og får prof. Gunnar Heerup som formand. Forbundets tidsskrift hedder først *Musikterapeuten*, men skifter navn til *musik & terapi*, som udsendes to gange om året fra 1972 til 2005, de fleste af årene med Rie Wium som redaktør.

Paul Nordoff og Clive Robbins afholder ugekurser både i København og i Risskov på initiativ af hhv. børneneurologen Sven Brandt og Statens Institut for Talelidende. Deres artikel *Musikterapi med handicappede børn* publiceres i *Dansk Musiktidsskrift*, og Birgit og Erik Kaltoft skriver i samme nummer *Musik og handicappede* om kurset i Risskov.

1971

Søren Mühlhausen, musiker og lærer (senere også audiologopæd), bliver skoleinspektør på Frihedsvejens Skole i Køge, en skole for børn med generelle læringsvanskeligheder. Han kommer fra en stilling som lærer ved Statens Åndssvageforsorgs institution Resenlund.

1972

Den første danske bog om musikterapi udkommer: Erling Dyreborgs *Musikterapi* (Gyldendal), som bl.a. indeholder bidrag af Claus Bang, Frode Bavnild og Carlo Svendsen. DFMT starter sin kursusvirksomhed, i mange år med fysioterapeuten Nina Holten som primus motor.

1973

Claus Bang påbegynder det første danske forskningsprojekt i musikterapi: *Fysiologiske klangfunktioner hos døve og normalthørende børn og en analyse heraf igennem klangterapi*. Projektet løber til 1976, i et samarbejde med Institut for elektroniske systemer AUC. Carlo Svendsen skriver i *Festskrift til Gunnar Heerup* den første samlede fremstilling af musikterapiens udvikling i Danmark (Svendsen 1973).

1974

Det første årskursus i musikterapi afholdes ved Danmarks lærerhøjskole i Aalborg. Claus Bang slår i Aalborg Stiftstidende til lyd for, at det nye Aalborg Universitets Center (AUC) skal være nordisk musikterapicenter.

1977

Der nedsættes på initiativ af Claus Bang et arbejdsudvalg på AUC med henblik på at forberede en musikterapeutuddannelse. I *Krøniken* i dette festskrift gør Claus Bang detaljeret rede for det langvarige og komplicerede arbejdsforløb frem til uddannelsens start i 1982. Søren Mühlhausen udgiver *Sørens sange* – en sangbog med 14 sange skrevet til 7-11årige børn med generelle indlæringsvanskeligheder. Sangene indspilles af Trille og opnår stor udbredelse.

1978

Dansk Forbund for Nordoff/Robbins Musikterapi oprettes. (Det vides ikke, hvor længe forbundet eksisterede).

Lektor Hans Siggaard Jensen, AUC skriver kronik i Aalborg Stiftstidende om *Musikterapi som fag*. Siggaard er i de efterfølgende år den drivende kraft på AUC i forberedelsen af musikterapiuddannelsen.

1979

Der afholdes på AUC et internationalt symposium om forskning i musikterapi, tilrettelagt i et samarbejde mellem universitetet og Aalborgskolen.

Inge Nygaard Pedersen og Benedikte Barth Scheiby påbegynder den to-årige Musikterapi-Mentoruddannelse i Herdecke, Tyskland.

1980

”Arbejdsgruppen vedrørende uddannelse i musikterapi ved Aalborg Universitetscenter” nedsættes af Musikundervisningsudvalget. Arbejdsgruppen har følgende medlemmer: Hans Siggaard Jensen, Karin Jacobsen, Peder Kaj Pedersen (alle AUC), Erik Bach (Nordjysk Musikkonservatorium) og Ole Bentzen (Sundhedsstyrelsen). Gruppens rapport afleveres sommeren 1981 med hovedkonklusionen, at ”det er muligt indenfor fire års studietid og de generelle rammer på AUC at etablere et musikterapistudium.”

1981

Inge Nygaard Pedersen ansættes som kandidatstipendiat på AUC. Hendes opgave er at udvikle en akademisk funderet musikterapeutuddannelse. Hun udgiver sammen med Benedikte Barth Scheiby bogen *Musikterapi – Musikterapeut – Klient* (Aalborg Universitetsforlag)

1982

Det første hold studerende på den nye, 4-årige kandidatuddannelse i musikterapi optages på AUC. Det første år er en ”Musisk-æstetisk basisuddannelse”.

1983

Inge Nygaard Pedersen ansættes som adjunkt på AUC.

Musiktidsskriftet *Modspil* udsender et temanummer om *Musikterapi* (nr. 21, redigeret af Inge Nygaard Pedersen og Benedikte Barth Scheiby).

3. Internationale Symposium i Musik, Medicin, Uddannelse og Terapi afholdes i Ebeltoft.

1984

Estrid Heerup ansættes som adjunkt i musikterapi på AAU.

1985

Wolfgang Mahns ansættes som adjunkt i musikterapi på AUC, men vælger at fratræde efter et enkelt semester.

Benedikte Scheiby ansættes som adjunkt i musikterapi på AUC.
I forbindelse med den nye humanistbekendtgørelse afløses den Musisk-æstetisk basisuddannelse af et "Fællessemester" for musik- og musikterapistuderende.

1986

De første cand.phil.er i musikterapi får deres eksamensbevis.
Musikterapiuddannelsen indgår i det nye *Institut for musik og musikterapi*, som oprettes på trods af protester fra både musik og musikterapi, der finder enheden for lille. Instituttet får tre sekretærer: Gerd Hansen, Hanne Rasmussen og Kirsten Holgersen.

1987

Den første faglige organisering af uddannede musikterapeuter oprettes og får navnet Musikterapiforeningen (MTF).
Synnøve Friis udgiver bogen *Musik i Ældreplejen* (Munksgaard). Den konservatorieuddannede musikpædagog Friis underviser i mange år fysio- og ergoterapistuderende i musikterapi.
Søren Mühlhausen udgiver artiklen *Musikterapi i en specialpædagogisk referensramme* (BUKS 7: 57-96)

1988

Bjørn Veierskov Alexandersson ansættes som adjunkt i musikterapi.
Grethe Lund udgiver forskningsrapporten *Musikterapi og skizofrene – en undersøgelse af non-verbal kommunikation*. (Aalborg Universitetsforlag). Den konservatorieuddannede musikpædagog Lund studerede musikterapi på Guildhall i London og arbejdede i mange år i psykiatrien.
I Århus påbegyndes en 3-årig (forsøgs)efteruddannelse i musikterapi under DMPFs program Efteruddannelsen for musikundervisere. Uddannelsen ledes af Merete Birkebæk, Tom Næss (Oslo) og Ole Helby Petersen. Planen er at udbyde tilsvarende kursus i København, Odense og Aalborg. Efteruddannelsen bliver imidlertid aldrig gjort permanent.

1989

Musikterapiuddannelsen evalueres grundigt af Undervisningsministeriet og overgår som resultat heraf fra forsøgsstatus til permanent status.
En forholdsvis negativ vurdering af "Fællessemetret" gennem tre år fører til afskaffelse af samme, og der er fremover ingen fælleselementer i musik- og musikterapiuddannelserne på AUC.

1991

Første nordiske musikterapi-konference afholdes i Sandane, Norge
Dansk akademisk tidsskrift for musikterapi udkommer for første gang. Der udsendes i alt 3 numre, før tidsskriftet går ind i 1992.

1992

Nordic Journal of Music Therapy/Nordisk Tidsskrift for Musikkterapi udkommer første gang, med Brynjulf Stige (Sandane, N) som chefredaktør.
Landsklubben af musikterapeuter (LAM) oprettes som faglig klub under Dansk Magisterforening. Det fører i 1993 til nedlæggelse af MTF.
Tony Wigram ansættes som lektor i musikterapi.

1993

Ph.d.-uddannelsen i musikterapi påbegyndes, med Inge Nygaard Pedersen som leder.

Nordisk netværk for musikterapeutisk forskning etableres på en treårig bevilling fra NorFA og udvikler – i tæt samarbejde med ph.d.-uddannelsen – en forskertræning i perioden 1993-1996. Netværket ledes af Inge Nygaard Pedersen.

Den første danske PhD-afhandling i musikterapi godkendes - Barbara Zimmermann Friis: *Det indre udtryk. Dybdepsykologiske aspekter i musikterapi*.

1994

Den anden nordiske musikterapikonference afholdes i Kungälv, Sverige.

Musikterapiklinikken – Center for behandling og forskning oprettes med forsøgsstatus på Aalborg Psykiatriske Sygehus efter forarbejde ledet af kandidatstipendiat Hanne Mette Kortegaard, som også bliver den første leder af klinikken. Klinikken er et samarbejde mellem sygehuset og universitetet.

1995

3. *europæiske musikterapikonference* afholdes i Aalborg. Den arrangeres i et samarbejde mellem Institut for musik og musikterapi, Aalborgskolen. Musikterapiklinikken, DFMT og LAM. Konferencerapporten *Music Therapy within Multidisciplinary Teams*, red. af Inge Nygaard Pedersen udgives året efter.

Lars Ole Bonde ansættes som lektor i musikterapi og overtager ledelsen af ph.d.uddannelsen. Inge Nygaard Pedersen bliver leder af Musikterapiklinikken.

1996

Det 4årige kandidatstudium afløses af en 5årig uddannelse, der er sammensat af et 3årigt bachelorstudium og et 2årigt kandidatstudium.

Den internationale forskerskole i musikterapi ved AAU åbnes som en videreudvikling af ph.d.-programmet.

Grethe Lund udsender bogen *Samtale uden ord* (Politisk Revy).

1997

Den tredje nordiske musikterapikonference afholdes i Jyväskylä, Finland.

Landsklubben af musikterapeuter (LAM) skifter navn til *Musikterapeuternes Landsklub* (MTL). Fra 1991-2005 udgiver MTL medlemsbladet *Fermaten*.

Tony Wigram overtager ledelsen af ph.d.-uddannelsen, der nu kaldes *Den Internationale Forskerskole i Musikterapi ved AAU*.

1998

Musikterapiklinikken på Aalborg Psykiatriske Sygehus gøres permanent efter fire års forsøgsstatus. Årsskriftet *Musikterapi i psykiatrien* udsendes første gang. Senere årsskrifter udsendes i 2000, 2002 og 2005.

Tony Wigram udnævnes til professor i musikterapi på AAU.

Musikterapiforskerskolens udklækker sin første udenlandske PhD: Gudrun Aldridge (D) forsvare sin afhandling *Die Entwicklung einer Melodie im Kontext improvisatorischer Musiktherapie (Melodiudvikling i improvisatorisk musikterapi)*. I de følgende år fuldfører 8 udlændinge deres forskningsprojekter med PhD-graden: Wolfgang Mahns (1998), Trygve Aasgaard (2002), Cochavit Elefant (2002), Christian Gold (2003), Felicity Baker (2004), Rudy Garred (2004), Jos De Backer (2005), Jinah Kim (2006), Helen Odell-Miller (2007). *Selskab for GIM-Psykoterapi* stiftes med Torben Moe som den første formand.

Den 2. *europæiske GIM-Konference* afholdes i Skælskør.

1999

4 musikterapeuter åbner i Aalborg den første private klinik for musikterapi.

Lars Ole Bonde er redaktør på et særnummer af *Nordic Journal of Music Therapy* om *Music Therapy in Aalborg University*.

Torben Moe bliver certificeret som *primary trainer* i GIM-metoden og afholder herefter regelmæssige træningskurser, både i Danmark og i andre lande.

2000

Den første danske musikterapikonference afholdes på Brandbjerg Højskole. Konferencen arrangeres af MTL og DFMT i fællesskab.

Der afholdes Nordisk Musikforskerkongres i Århus, og for første gang er musikterapi med som emne for en af fire plenumformiddage.

2001

Den første danske håndbog i musikterapi udkommer: Lars Ole Bonde, Inge Nygaard Pedersen & Tony Wigram: *Musikterapi: Når ord ikke slår til* (KLIM). Den udkommer i de efterfølgende år i udgaver på engelsk, italiensk og spansk.

Niels Hannibal forsvarer sin PhD-afhandling *Præverbal overføring i musikterapi. Kvalitativ undersøgelse af overføringsrelationer i den musikalsk interaktion*. For afhandlingen modtager han AAUs pris som "Årets forsker".

Torben Moe forsvarer sin PhD-afhandling *Restituerende faktorer i gruppemusikterapi med psykiatriske patienter - baseret på en modifikation af Guided Imagery and Music (GIM)*.

En snes musikterapeuter med den "gamle" 4-årige uddannelse begynder på et to-årigt fagligt opkvalificeringsforløb, som i 2003 gør dem til cand.mag.'er i musikterapi.

2002

Ulla Holck forsvarer sin PhD-afhandling *'Kommunikalsk' samspil i musikterapi. Kvalitative videoanalyser af musikalske og gestiske interaktioner med børn med betydelige funktionsnedsættelser, herunder børn med autisme*.

Niels Hannibal og Ulla Holck ansættes som adjunkter i musikterapi ved AAU. Der er tale om kombinationsstillinger, hvor halvdelen af arbejdet foregår på universitetet, halvdelen på Musikterapiklinikken.

2003

Den fjerde nordiske musikterapikonference afholdes i Bergen, Norge.

Den anden danske musikterapikonference afholdes på Brandbjerg Højskole.

Hanne Mette Ochsner Ridder forsvarer sin PhD-afhandling *Singing Dialogue. Music therapy with persons in advanced stages of dementia. A case study research design* og udgiver bogen *Musik og demens* (2. udgave 2005, KLIM)

2005

Det første nummer af tidsskriftet *Dansk musikterapi* udsendes. Tidsskriftet udkommer 2 gange om året og er et projektsamarbejde mellem DFMT og MTL. Som konsekvens ophører *musik & terapi* og *Fermaten* med at udkomme.

Lars Ole Bonde forsvarer sin PhD-afhandling *The Bonny Method of Guided Imagery and Music (BMGIM) with Cancer Survivors. A psychosocial study with focus on the influence of BMGIM on mood and quality of life*.

Claus Bang udsender *En verden af lyd og musik* – en 3 x double layer DVD+R, som dokumenterer Bangs arbejde gennem fire årtier med musikterapi for døve, hørehæmmede og multihandicappede børn og unge.

2006

Institut for musik og musikterapi nedlægges, og musikterapiuddannelsen og forskerskolen overføres til *Institut for kommunikation*, hvor bl.a. psykologiuddannelsen har til huse.

En ny studieordning for den 5årige uddannelse vedtages, og de første 12 studerende optages efter de nye, skærpede optagelseskrav.

Inge Nygaard Pedersen udnævnes til professor og Even Ruud til adjungeret professor ved Institut for kommunikation.

Den femte nordiske musikterapi-konference afholdes i Stockholm, Sverige

2007

Inge Nygaard Pedersen forsvare sin ph.d.afhandling *Counter-transference in Music Therapy*. Forskningsrådet for kommunikation og kultur (FKK) tildeler forskningsmiljøet i musikterapi på AAU prisen som ”Årets dynamiske humanistiske forskningsmiljø”.

Dansk Forbund for Musikterapi beslutter på en ekstraordinær generalforsamling at nedlægge foreningen.

Lars Ole Bonde er gæsterektor på *Psyke & Logos*-temanummeret *Musik og psykologi*, som har bidrag af samtlige musikterapiforskere på AAU.

Musikterapiuddannelsen fejrer sin 25 års fødselsdag med temadag 21. september og med udsendelsen af dette festskrift.

Status over dansk musikterapi 2007

September 2007 har knap 150 studerende gennemført kandidatuddannelsen i musikterapi og afsluttet det med et speciale. Uddannelsen er i dag en femårig, kombineret akademisk og professionsrettet uddannelse. 6 danskere og 10 udlændinge har gennemført den internationale forskeruddannelse på AAU og erhvervet en ph.d.-grad. Musikterapiuddannelsen har et halvt hundrede studerende, fordelt på 5 årgange, 6 fastansatte videnskabelige medarbejdere og en lille snes deltidslærere. På forskerskolen er der september 2007 indskrevet 5 danskere og 6 udlændinge.

I universitetsregi er der forskningsprojekter i gang inden for psykiatrien, ældreplejen (demens), somatiske områder (hjerte- og kræftpatienter) og det autistiske spektrum. Musikterapi-klinikken på Psykiatrisk sygehus har genforhandlet sin samarbejdsaftale med det offentlige og fortsætter behandlings- og dokumentationsarbejdet på 13. år. Musikterapeuter i psykiatrien er organiseret i det faglige netværk MIP, og der findes mindre formelle faglige netværk og regionalgrupper under MTL.

MTL har pr. 1.9. 2007 ca. 100 medlemmer og er efter DFMTs nedlæggelse den eneste større musikterapiforening i landet. Selskab for GIM-psykoterapi har ca. 25 medlemmer og afholder en årlig kursusdag.

Musikterapeuter i Danmark arbejder inden for en lang række områder, hvoraf de vigtigste er: ældreområdet (demens og Alzheimer), børneområdet (kontakt- og udviklingsforstyrrelser, det autistiske spektrum), psykiatriske lidelser (bl.a. skizofreni og personlighedsforstyrrelser), somatiske lidelser (hjerte- og kræftpatienter, neurologiske lidelser), bearbejdning af sorg og krise (flygtninge, krisecentre), smertebehandling og palliativ pleje (bl.a. på hospice), genoptræning (bl.a. indenfor neurologien), social og psykisk udvikling, sansestimulation, kropsbevidsthed og -træning, sproglig udvikling, psykoterapi samt personlig og spirituel udvikling.

Dansk musikterapis historie falder ret tydeligt i tre faser: Første fase frem til begyndelsen af 1980'erne er pionerfasen, hvor en musikterapeutisk praksis udvikles inden for en række områder, hvor det organisatoriske arbejde påbegyndes og hvor de første kurser afholdes. Anden fase frem til midten af 1990'erne er præget af opbygning af den nye uddannelse i Aalborg, af teoriudvikling og af de første forskningsprojekter. Tredje fase, som vi stadig befinder os i, er præget af kampen for anerkendelse af musikterapien som psykoterapeutisk profession og akademisk disciplin. Uddannelsen og forskningen er veletableret og international, og de færdige kandidater finder arbejde inden for stadig nye områder. Den store udfordring i skrivende stund er kampen for statslig anerkendelse og autorisation.

LITTERATUR

Bang, C. (1979). Verden af lyd og musik. *Uddannelse*, 1979(3, Marts 1979), 113-133.

Bonde, L. O., Pedersen, I. N., & Wigram, T. (2001). *Musikterapi: Når ord ikke slår til. En håndbog i musikterapiens teori og praksis i Danmark*. Århus: Klim.

- Dyreborg, E., med bidrag af Bang, C., Bavnild, F., & Svendsen, C. (1972). *Musikterapi*. København: Gyldendal.
- Friis, S. (1987). *Musik i ældreplejen*. København: Munksgaard.
- Holten, N. (1989). Fra oplysning til profession. Dansk Forbund for Musikterapi fra 1969-1989. *Musik & Terapi*, 16(2).
- Kaltoft, B., & Kaltoft, E. (1969). Musik og handicappede. *Dansk Musik Tidsskrift*, 45(4), 106-107.
- Lund, G. (1988). *Skizofreni og musik: En analyse af non-verbal kommunikation*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag.
- Lund, G. (1996). *Samtale uden ord. Introduktion til musikterapi*. København: Politisk revy.
- Mühlhausen, S. (1987). Musikterapi i en specialpædagogisk referensramme. *BUKS*, 7, 57-96.
- Nordoff, P., & Robbins, C. (1969). Musikterapi med handicappede børn. *Dansk Musik Tidsskrift*, 45(4), 93-95.
- Svendsen, C. (1973). Glimt af musikterapiens udvikling i Danmark. In J. Høybye, F. V. Nielsen & A. Schiøtz (Eds.), *Festskrift Gunnar Heerup* (pp. 81-96). Egtved: Musikhøjskolens Forlag.